

KLAGANDE

TN Bygg & Anläggning AB, 556091-8848

Ombud: Advokaterna Daniel Wendelsson och Kristoffer Sällfors samt
juris doktor Dagne Sabockis

MOTPART

Fortifikationsverket, 202100-4607

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 7 april 2026 i mål nr 8955-25,
se bilaga A

SAKEN

Överprövning av upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och förordnar om rättelse genom ny
anbudsutvärdering, vid vilken endast de fasta stegen i poängskalorna för
kvalitet i p. AFB.63 ska tillämpas.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 406010

Postadress
Box 2203
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 11

Telefon
036-15 68 00 (vx)
E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se
www.kammarrattenijonkoping.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

TN Bygg & Anläggning AB (TN Bygg) yrkar att kammarrätten beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts, genom att poängsättningen av anbudens kvalitet sker enligt förutsättningarna i utvärderingsmodellen i upphandlingen samt enligt likabehandlingsprincipen och öppenhetsprincipen i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS).

Till stöd för sin talan anför TN Bygg bland annat följande. Vid betygssättningen frångick Fortifikationsverket de betygsskalor som gäller i upphandlingen. En anbudsgivare erhöll 17 poäng och en annan 12 poäng i kategorin Avropshantering trots att betygsskalan endast innehåller 0, 7, 15 och 20 poäng. Därutöver fick tre anbudsgivare 35 poäng, och en 40 poäng, i kategorin Organisation trots att dessa betyg inte finns i betygsskalan, som endast innehåller 15, 30 och 50 poäng.

Det är oförenligt med de grundläggande principerna i LUFS att frånga en i förväg fastställd betygsskala. Ett tillåtande av ett sådant frångående öppnar för en godtycklig poängsättning som i praktiken inte kan kontrolleras i efterhand. Vad Fortifikationsverket kan ha avsett är irrelevant; utvärdering och poängsättning av inkomna anbud ska göras i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget.

TN Bygg har offererat bäst anbudspris i upphandlingen. Om Fortifikationsverket inte hade begått det aktuella felet så skulle TN Byggs anbud ha antagits på ramavtalet i upphandlingen (dessutom rangordnad som etta) i och med att anbuderna från övriga skulle ha erhållit lägre poäng vid en korrekt och likabehandlande poängsättning. Av dessa skäl lider TN Bygg skada av upphandlingsfelet och upphandlingen ska rättas genom en ny utvärdering.

Fortifikationsverket motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och hänvisar till myndighetens yttranden i förvaltningsrätten såvitt gäller hur upphandlingen genomförs och hur förfrågningsunderlaget har utformats. Vidare tillägger verket bland annat följande.

I målet är det nödvändigt att först avgöra om utvärderingsmodellen kan tillämpas på det sätt som *Fortifikationsverket* har gjort eller om det endast finns utrymme att tillämpa den på det sätt som TN Bygg gör gällande. Vad förvaltningsrätten har prövat är två olika tolkningsalternativ som har ställts mot varandra och därvid funnit att det som förespråkas av *Fortifikationsverket* ska gälla trots vissa otydligheter.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Den fråga kammarrätten nu har att pröva är huruvida *Fortifikationsverket* har tillämpat utvärderingsmodellen i enlighet med förfrågningsunderlaget p. AFB.63 och de upphandlingsrättsliga principerna.

Kammarrätten kan konstatera att det i förfrågningsunderlaget inte finns beskrivet någonstans att poängsteg mellan de angivna fasta nivåerna kan komma att användas vid kvalitetsutvärderingen av anbud. En modell med angivna fasta poängnivåer för kvalitetsutvärdering är något som en rimligt informerad och normalt omsorgsfull leverantör, vid utformning av sitt anbud, kan förvänta sig ska tillämpas enligt sin ordalydelse. Kammarrätten anser därför att *Fortifikationsverket* agerat i strid med transparens- och likabehandlingsprinciperna genom att vid utvärderingen av erbjuden kvalitet tilldela poäng mellan de bestämda fasta poängstegen. Till följd av denna överträdelse av LUFS har TN Bygg riskerat att lida skada. Det finns alltså skäl för ingripande. Upphandlingen ska rättas genom en ny utvärdering, vid vilken utvärderingsmodellen i aktuellt avseende ska tillämpas efter sin ordalydelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-09).

I avgörandet har deltagit kammarrättslagmannen Tomas Kjellgren (ordförande), kammarrättsrådet Hans-Olof Hallbäck (referent) och kammarrättsrådet Erik Hannus.

Föredragande har varit föredragande juristen Mikaela Andersson.

SÖKANDE

TN Bygg & Anläggning AB, 556091-8848

Ombud: Advokaterna Kristoffer Sällfors och Daniel Wendelsson samt
juris doktor Dagne Sabockis
Advokatfirman Vinge KB

MOTPART

Fortifikationsverket, 202100-4607

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2011:1029) om upphandling på
försvars- och säkerhetsområdet (LUFS)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Fortifikationsverket genomför upphandlingen *Område Boden – Byggnads-
arbeten, Ramavtal Årsentreprenörer* dnr 2015/2025. Enligt aktuellt
tilldelningsbeslut framgår att TN Bygg & Anläggning AB (bolaget) inte
tilldelats kontrakt.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphand-
lingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering av anbudens kvalitet
genomförs i enlighet med förutsättningarna i utvärderingsmodellen samt
likabehandlingsprincipen och öppenhetsprincipen i LUFS.

Fortifikationsverket motsätter sig bifall till ansökan.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖR**Bolaget**

Enligt utvärderingsmodellen skulle utvärdering ske enligt en fastställd modell där pris viktades med 30 poäng och kvalitet med 70 poäng. Kvalitetsparametrarna organisation (50 poäng) och avropshantering (20 poäng) skulle poängsättas enligt uttryckligt angivna betygsskalor. Upphandlingsdokumenten anger att ”följande betygsskala gäller”. Myndigheten har dock tillämpat en egen, glidande skala som saknar stöd i upphandlingsdokumenten. I svar till bolaget har Fortifikationsverket beskrivit att bedömningen avsett olika delfrågor inom kategorierna avropshantering och organisation, trots att förfrågningsunderlaget inte innehåller några sådana delfrågor. Agerandet utgör ett avsteg från utvärderingsmodellen och strider mot transparensprincipen, eftersom leverantörerna inte kunnat förutse hur bedömningen skulle genomföras. Vid tillämpning av den fastställda betygsskalan ska de anbud som tilldelats ramavtal erhålla de närmast lägre tillåtna poängen.

Fortifikationsverket har lämnat identiska motiveringar för bolagets poängsättning och två andra anbud i kategorin organisation. Trots detta har de andra anbuderna fått 35 poäng, medan bolaget endast fått 30 poäng. Att tilldela olika poäng för identisk kvalitet strider mot likabehandlingsprincipen. Den förklaring som Fortifikationsverket lämnat i efterhand – att delar av bolagets motivering skulle ha fallit bort – är en efterhandskonstruktion utan stöd i dokumentationen. Bedömningen ska framgå av de handlingar som faktiskt upprättats vid beslutsfattandet och upphandlande myndighet får inte rätta eller komplettera i efterhand för att legitimera ett redan fattat beslut. Avvikelsen utgör ett tydligt avsteg från både likabehandling och transparens. Vid korrekt och likformig poängsättning skulle bolaget ha erhållit samma poäng som de andra två anbuderna och därmed placerats inom ramen för tilldelningen.

Bolaget bestrider vidare att dess anbud skulle vara bristfälligt. Myndighetens poängsättning av bolaget står i skarp kontrast till bolagets dokumenterade erfarenhet, omfattande resurser och tidigare erhållna ramavtal för identiska typer av byggserviceuppdrag. Fortifikationsverket har inte presenterat någon saklig förklaring till varför dessa relevanta meriter inte resulterat i högre poäng. Den motivering som givits saknar koppling till anbudets faktiska innehåll och står i uppenbar motsättning till den betydande erfarenhet och kapacitet som bolaget redovisat. Detta innebär att poängsättningen saknar objektiv grund. Leverantörerna har därmed inte bedömts efter samma måttstock, vilket strider mot såväl likabehandling som förutsebarhet.

Bolaget har lägsta pris. Vid korrigering av poängsättningen enligt tillämplig poängskala får bolaget högsta totalpoäng. Även vid korrekt bedömning av de två kvalitetsparametrarna skulle bolaget ha placerats högst i rangordningen. Bolaget har således lidit skada av felen.

Fortifikationsverket

Utvärderingsmodellen har inte konstruerats som en modell med fasta poängsteg. De angivna nivåerna utgör riktmärken inom en glidande skala om 0–50 respektive 0–20 poäng. Bedömningen har följaktligen utgått från det samlade innehållet i varje anbud. Det framgår av förfrågningsunderlaget att beskrivning av organisation ska innefatta olika delar samt att i beskrivningen av avrops- hanteringen ska tre frågor besvaras. I enlighet med upphandlingspraxis (bl.a. Kamrarrätten i Stockholm avgörande den 8 november 2023 i mål nr 3488-23) accepteras viss skönsmässig bedömning när upphandlingsföremålet inte är helt jämförbart eller specificerat. Upphandlingen avser just sådana tjänster, varför Fortifikationsverkets tillämpning är förenlig med praxis.

Beträffande poängsättningen av bolagets anbud noteras att den ursprungliga sammanställningen saknade en del av motivering. Fortifikationsverket har kompletterat motiveringen. Den lägre poängen har alltså varit motiverad.

Bolaget har inte visat att den påstådda otydligheten i modellen påverkat deras anbud eller resultatet av utvärderingen. Bolaget har inte heller visat att det skulle ha lämnat andra uppgifter vid en annan tolkning av skalan. Då ingen brist och ingen skada är visad saknas grund för ingripande.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Förvaltningsrätten ska pröva om Fortifikationsverket, på de grunder som bolaget gjort gällande, har brutit mot någon bestämmelse i LUFS och om detta har medfört att Bolaget har lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LUFS).

Överprövningsprocessen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat, utan på om den upphandlande myndigheten har förfarit formellt korrekt och iakttagit upphandlingslagstiftningen (HFD 2013 ref. 5).

Utvärderingsmodellen

Frågan om hur utvärderingsmodellen ska tillämpas är central för prövningen. Avgörande är om de poängnivåer som anges i upphandlingsdokumenten ska förstås som fasta och uttömmande steg eller som vägledande nivåer inom en sammanhängande skala.

Av upphandlingsdokumenten framgår att poängsättningen ska ske enligt en skala där vissa poängnivåer har knutits till kvalitativa beskrivningar av vad

som krävs för respektive nivå. Enligt förvaltningsrättens mening är det visserligen inte helt tydligt att Fortifikationsverket avsett att det ska vara fråga om en glidande skala eller en skala med fasta poängsteg. Det framgår dock inte heller att en glidande skala skulle vara oförenlig med förfrågningsunderlaget. Det har inte heller framkommit att denna otydlighet skulle ha påverkat bolaget vid utformandet av sitt anbud eller att Fortifikationsverket skulle ha tillämpat skalan i strid med likabehandlingsprincipen eller på ett godtyckligt sätt i övrigt. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att Fortifikationsverkets tilldelning av mellanliggande poäng inte i sig innebär ett avsteg från upphandlingsdokumenten eller från de grundläggande principerna i LUFS.

Utvärderingen

Bolaget har invänt att flera anbud tilldelats identiska motiveringar men olika poäng. Frågan är om anbud med likvärdig kvalitet behandlats olika i strid med likabehandlingsprincipen.

Fortifikationsverket har medgett att den motivering som först lämnades till bolaget var ofullständig och har enligt uppgift kompletterat den. För att visa av myndigheten agera i strid med likabehandling krävs att anbuden är likvärdiga i relevanta delar och att myndigheten trots detta behandlat dem olika. Bolaget har inte visat detta. Hänvisningar till marknadsposition, tidigare ramavtal och resursstyrka saknar betydelse om uppgifterna inte tydligt redovisats i det aktuella anbudet. Förvaltningsrätten finner därmed att det inte visats att likvärdiga anbud behandlats olika.

Bolaget har vidare gjort gällande att dess anbud tilldelats alltför låga poäng i förhållande till dess faktiska kompetens, resurser och erfarenhet. Frågan är om Fortifikationsverkets bedömning i denna del överskrider det utrymme för skönsmässig bedömning som tillkommer en upphandlande myndighet.

Förvaltningsrätten konstaterar att utvärderingen enligt upphandlingsdokumenten ska grundas på de uppgifter som lämnas i anbudet och på hur dessa svarar mot de efterfrågade kriterierna. Det är således inte leverantörens allmänna marknadsposition eller faktiska kapacitet som sådan som ska bedömas, utan hur denna kapacitet redovisas och styrks i anbudet.

Av handlingarna framgår att Fortifikationsverket har bedömt att bolagets anbud innehåller vissa brister, bl.a. i redovisningen av tidigare erfarenhet i CV samt i beskrivningen av den tilltänkta organisationen, särskilt beträffande underentreprenörer och yrkesarbetare. Vidare har beskrivningen av avropshanteringen bedömts som något ospecifik i förhållande till de krav som ställts, bl.a. vad gäller återkoppling och hantering av tidskritiska avrop. Förvaltningsrätten finner att dessa bedömningar ryms inom ramen för de bedömningsgrunder som anges i upphandlingsdokumenten. Det har inte framkommit att irrelevanta omständigheter har beaktats eller att relevanta omständigheter har förbisetts.

Bolaget har i stor utsträckning hänvisat till externa omständigheter, såsom tidigare erhållna ramavtal, resurstillgång och marknadsledande ställning. Även om sådana uppgifter kan indikera hög kompetens, kan de inte tillmätas avgörande betydelse om de inte framgår av eller tydligt styrks i det aktuella anbudet. En upphandlande myndighet är bunden av de uppgifter som faktiskt presenterats och får inte komplettera eller beakta nya uppgifter i efterhand, eftersom detta skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Att bolaget anser sig ha uppfyllt kriterierna för högre poäng innebär inte i sig att den gjorda bedömningen är felaktig. Förvaltningsrätten ska inte ersätta myndighetens bedömning med en egen, utan endast pröva om bedömningen är förenlig med regelverket. Endast om bedömningen framstår som uppenbart oriktig, godtycklig eller grundad på felaktiga premisser finns skäl för ingripande.

Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att bolaget inte har visat att poängsättningen varit felaktig eller att den överskrider det utrymme för skönsmässig bedömning som tillkommer Fortifikationsverket.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det inte föreligger skäl för ingripande mot upphandlingen enligt LUFSS på av bolaget anförda grunder. Ansökan ska i enlighet härmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Anna Ekman

Rådman

Föredragande har varit föredragande juristen Andrea Ritzer.